

SEVERSKÉ MÝTY VO VEĽKOLEPOM
PRÍBEHU LÁSKY PREFÍKANÉHO LOKIHO
A OSUDOVEJ ČARODEJNICE

ĎIKAR

GENEVIEVE GORNICHEC

GENEVIEVE GORNICHEC

Srdce čarodějnice

Preložil Martin Štulrajter

IKAR

Genevieve Gornichec
THE WITCH'S HEART

Copyright © 2021 by Genevieve Gornichec
This edition published by arrangement with Berkley,
an imprint of Penguin Publishing Group,
a division of Penguin Random House LLC.
Translation © 2023 by Martin Štulrajter
Jacket Design and Illustration by Adam Auerbach
Slovak edition © 2023 by IKAR, a.s.

Z anglického originálu *The Witch's Heart*
(Ace, New York 2021) preložil Martin Štulrajter.
Redigovala Andrea Vargovčíková.
Obálku podľa originálu upravil Augustín Putera.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava v roku 2023
ako svoju 2 176. publikáciu v elektronickej podobe.
Sadzba a zalomenie do strán HB GOOD WORK, s. r. o.

ISBN 978-80-551-9238-3

Pre Poppy

PRVÁ ČASŤ

Kedysi dávno, keď boli bohovia mladí a Asgard nový, prišla z kraja svetov čarodejnica. Poznala mnohé prastaré zaklínadlá a bola mimoriadne zručná v mágii *seid*, ktorá umožňovala vystúpiť mimo tela a veštiť budúcnosť. To veľmi zaujalo Ódina, najvyššieho z Ásov. Keď sa dozvedel o jej schopnostiach, ponúkol jej, že výmenou za to, že ho naučí *seid*, jej poskytne svoje vedomosti o runách.

Čarodejnica si spočiatku nebola istá. O Ódinovi toho počula dosť, preto váhala. Vedela však, že sa svojich tajomstiev nevzdáva ľahko, preto musela mať znalosť mágie *seid* preňho naozaj veľkú hodnotu. Potlačila teda svoje podozrenia voči ponurému jednookému bohovi a prijala jeho ponuku.

Keď sa spoločne zaoberali mágiou *seid*, čarodejnica sa dostala hlbšie než kedykoľvek predtým a dotkla sa miesta temnejšieho než počiatok času. Naháňalo jej strach, nachádzali sa tam veľké a strašné tajomstvá, preto sa neodvážila ísť ešte hlbšie – Ódina to vôbec netešilo, pretože poznanie, o ktoré mu predovšetkým išlo, sa ukrývalo práve tam, a zdalo sa mu, že ho dokáže dosiahnuť iba ona.

Čarodejnica učila svoju mágiu aj rivalov Ásov, Vanov, druhú rasu bohov, cez ktorých domov prechádzala cestou do Asgardu. Vanovia nemysleli na nič iné iba na zlato, ktorým chceli čarodejnicu odmeniť za jej služby, hoci jej na ňom iba pramálo záležalo.

Keď však Ódin zistil, že čarodejnica cestuje medzi Asgardom a Vanaheimom, vybadal v tom príležitosť. Poštval Ásov proti čarodejnici a nazval ju Gullveig, „tá, čo prahne po zlato“. Prepichli ju oštepmi, trikrát ju upálili a trikrát sa znovuzrodila – bola totiž nesmierne stará, bolo veľmi ťažké zabiť ju, a bolo v nej oveľa viac, ako sa na prvý pohľad zdalo. Zakaždým, keď horela, Ódin sa ju pokúšal prinútiť, aby sa dostala na to temné miesto a zistila, čo chcel vedieť, no zakaždým odmietla. A keď sa Vanovia dopočuli, ako sa Ásovia správali k čarodejnici, rozzúrili sa a vyhlásili prvú vojnu vo vesmíre.

Keď sa Gullveig narodila tretíkrát, utiekla, hoci tam niečo zanechala: svoje srdce prepichnuté kopijou, z ktorého sa na hranici stále dymilo.

Tam ho našiel on.

O niečo neskôr ju vypátral v najhlbšom, najtmavšom lese na najodľahlejšom konci Jotunheimu: bol to kraj obrov, zúrivých nepriateľov Ásov. Les sa nazýval Železný les, hrčovité sivé stromy v ňom rástli tak husto, že pomedzi ne neviedla ozajstná cesta, a boli také vysoké, že zacláňali slnko.

On však nemusel ísť až do lesov, pretože čarodejnicu našiel na brehu rieky, ktorá oddeľovala Železný les od zvyšku Jotunheimu. Hľadela ponad vodu na hustý les a vrchy za ním. Sedela na drsnej vlnenej deke, cez plecia mala prehodený hrubý plášť a na hlave kapucňu. Svietilo slnko, no ona sedela v tieni s rukami zloženými v lone a opierala sa o kmeň stromu.

Chvíľu ju sledoval a prešľapoval, škrabal sa na nose, počúval malebné klokotanie rieky a spev vtákov. Napokon k nej prišiel s rukami zopnutými za chrbtom. Videl jej iba spodnú polovicu tváre, pleť mala ružovú – jemnú, hojacu sa, novú. Keď podišiel ešte bližšie, všimol si, že pokožka na rukách vyzerá tak isto. Zdalo sa, že čarodejnica pokojne odpočíva. Chcel aj nechcel ju rušiť.

Ale zasa, predstava pokoja sa mu zdala dosť nudná.

„Ako dlho tam budeš ešte stáť?“ spýtala sa ho napokon chrapľavo ona. Znelo to, akoby celú večnosť nepila. Muž sa dovtípil, že za to mohol dym z horiacej hranice, ktorý musela dýchať až trikrát.

„Bolo ťa ťažké nájsť, žena,“ odvetil. Popravde, nebol si istý, čo má robiť. Prišiel jej vrátiť to, čo zanechala v Ódi-novej sieni – a prišiel po niečo, hoci nevedel presne po čo.

Čosi ho v ten deň pritiahlo do Železného lesa s jej srdcom strčeným v kapse. A mal pocit, že nech ho po tejto ceste ťahalo čokoľvek, bolo to dôležité, výnimočné a zaujímavé, inak sa totiž veľmi ľahko začal nudiť.

A tak sa ocitol tu, zlákaný príslubom vzrušenia, a dúfal, že čarodejnica ho nesklame.

Čarodejnica sprvoti neodpovedala, skúmavo si premeriavala neznámeho muža, ktorý k nej prišiel. Slnko mu svietilo spoza chrbta, takže nemohla dobre rozpoznať jeho črty – iba tmavozelený cestovný plášť a kapucňu, hnedé nohavice, hnedé kožené čizmy a siluetu so strapatými vlasmi.

„Naozaj obdivujem, čo robíš,“ prehovoril konverzačným tónom. „Vieš... rozsievaš chaos všade, kadiaľ ideš. Mocné bytosti proti sebe bojujú pre tvoj talent. Naozaj pôsobivé.“

Po chvíli mlčania napokon odvetila: „To nebol môj zámer.“

„A čo ním teda bolo?“

Neodpovedala.

„Nuž, ak budeš mať v pláne robiť to zasa,“ pokračoval, „veľmi rád by som ťa sledoval a možno aj priložil ruku k dielu, ak ma pritom nechytia. Vopred ťa však upozorňujem, že ti za žiadnych okolností nesľúbim, že sa z toho nevyhovorím. Zvyčajne o tom nevravím takto priamočiaro, preto to považuj za šťastie. Dávam ti to vedieť ako svojej priateľke.“

„Priateľke?“ Toto slovo jej bolo cudzie.

„Áno. Práve som sa rozhodol.“ Vztýčil hlavu. „Som tvoj prvý priateľ? Tak to je teda úspech!“

Nevšimala si jeho poznámku. „Je to dosť jednostranné rozhodnutie.“

„Nuž, vidím, že nie si obklopená ctiteľmi.“ Skúmavo si ju premeral. „Pôsobíš na mňa ako obyčajná neškodná čarodejnica zo zapadákov – už veľmi dávno som nepočul nikoho rozprávať tak ako teba. Prekvapuje ma, že Ásovia vôbec rozumeli tvojmu prízvuku. Kto si? Odkiaľ pochádzaš?“

„Neviem,“ odvetila čarodejnica po chvíľke. Naklonila hlavu tak, aby ho videla, no aby on celkom nevidel ju. „Mohla by som ti položiť tie isté otázky a ani ty by si pravdepodobne nevedel odpovedať.“

„Naozaj?“ Usadil sa a pozrel na ňu. Teraz uvidela, že má bledú, hranatú tvár, ostrý, mierne dohora vytočený nos, ktorý mu dodával uličnícky výzor, a tmavšie plavé vlasy po pleciah, niečo medzi vlnitými a kučeravými. Oči mal trávovozelenej farby, na perách nezbedný úsmev.

Čarodejnica namiesto odpovede iba kývla hlavou.

Úsmev mu pohasol. „A odkiaľže by si to mohla vedieť?“

„Viem svoje,“ odvetila. „Možno si o tom počul.“

„Možno som počul, že pre to, čo vieš, ťa viackrát prebodli kopijami a upálili na hranici. Asi by si sa mala od teraz radšej hrať na hlúpu.“

„Nuž, to nie je zábava,“ odpovedala položartom. Mimovoľne sa dotkla zvislej jazvy po reznej rane medzi prsami – tadiaľ jej vybrali srdce.

„To je postoj!“ zasmial sa a pustil sa prehrabávať v kapsy. Po chvíli vytiahol čosi zabalené v zhúžvanej látke a podal jej to.

Čarodejnica si to vzala – a zľakla sa, keď pocítila, ako jej balíček pulzuje v rukách.

„Tvoje srdce,“ vysvetlil muž. „Chystal som sa ho z nejakého dôvodu zjesť, no potom som usúdil, že by si ho mala dostať späť.“

„Zjesť?“ spýtala sa a vystrúhala grimasu. „Prečo?“

Muž pokrčil plecami. „Neviem. Chcel som vidieť, čo sa stane.“

„Bol by si zjedol srdce čarodejnice a to by tvojmu zdraviu asi neprospeľo,“ utrúsila sucho. Zamračene rozbalila srdce. „Zdá sa, že popáleniny od ohňa sa celkom zahojili. Ale...“

„... stále je v ňom diera,“ dopovedal muž za ňu. „Prepichli ťa. Možno sa úplne zahojí, keď ho dáš zasa tam, kam patrí. Urob to hneď – nebudem sa pozeráť.“

„To môže počkať.“ Zasa srdce zabalila a pozrela na muža. „Ďakujem.“

„Nemáš za čo.“ Muž si sadol, jednu nohu vystrel pred seba a oprel sa laktom o druhé koleno. „Predpokladám teda, že už nevystupuješ pod menom Gullveig. Ako ťa volajú teraz?“

„To neviem isto.“ Úkosom naňho pozrela, keď zo zeme vytrhol dlhé steblo trávy, strčil si ho do úst a lenivo ním pohojdával. Všimla si, že na nose a na lícach má pehy, a na slnku nadobudli jeho kučery sýto oranžový odtieň.

Stále si nebola istá, čo si má o ňom myslieť. Ťažko sa rozhodovala, čo všetko mu má povedať.

„Nevieš vlastné meno?“ spýtal sa a nadvihol obočie.

Čarodejnica pokrčila plecami. „Myslela som si, že by som možno rada cestovala, a v tom prípade by mi dali meno súvisiace s charakterom môjho putovania.“ Vrhla pohľad ponad rieku na sivé húšťavy Železného lesa. „Ale možno radšej zostanem nejaký čas tu.“

„A aké meno si dáš ty sama, ak tu zostaneš?“

Na okamih sa zamyslela a odpovedala: „Angrboda.“

Muž pokrčil nosom, steblo trávy ovislo. „Čože? ‚Zvestovateľka žiaľu‘? To je zvláštne meno. Prečo by som mal byť tvojím priateľom, ak budeš robiť toto?“

„Ty si povedal, že budeme priatelia,“ odvetila. „A okrem toho, žiaľ neprinesiem tebe.“

„Sú všetky čarodejnice také tajomné ako ty?“

„Neviem, či som sa niekedy stretla s inými čarodejnicami, hoci myslím, že nejaké kedysi žili v týchto lesoch.“ Opäť pozrela na druhý breh rieky a takmer úctivo stíšila hlas. „Vraj tu žila čarodejnica, ktorá porodila vlky, čo naháňajú slnko a mesiac, a vychovala mnoho ďalších.“

„Veru. Ako malý som o nich počul príbehy. O starej čarodejnici a jej vlčích deťoch.“

„Počul si ich v Asgarde?“

„No, nie som z Asgardu. V každom prípade, tu ich poznajú všetci.“

„Si obor,“ utrúsila. Bola to domnienka, no nevyšlovila ju ako otázku. Obor bolo nesprávne označenie: skôr meno

ako opis, pretože obri často neboli väčší než priemerný človek. A hoci jej návštevník rozhodne bol oblečený ako jeden z Ásov, niekedy sa nedalo na základe telesného výzoru rozoznať boha od obra.

Tento muž však cestoval sám a bez maskovania... Bolo na ňom čosi divé, jeho oči vraveli o hlbokých lesoch a letných nociach. Niečo neskrotené, nespútané.

Nemohol byť predsa boh, alebo áno?

Nad jej domnienkou iba mykol plecami. „Tak trochu. Tak či onak, teraz to tu vyzerá dosť pusto. Žiadne vlky... žiadna matka čarodejnice...“

„Veru.“ Čarodejnica sa zasa zadívala ponad rieku a v prázdnej hrudi ju pichlo. „Možno som to bola ja. Možno som ja bola ich matka.“

„Nepamätáš si?“

„Nie,“ pokrútila hlavou.

Rozhostilo sa ticho, muž sa zahniezdil. Čarodejnica mala pocit, že nemá rád, keď rozhovor viazne. Pôsobil dojmom, že rád počúva svoj hlas.

„Nuž,“ prehovoril napokon, „vedz, že bude mojím osobným poslaním nevšímať si všetky tvoje skľučujúce proroctvá a robiť si, čo chcem.“

„Proroctvá si nemôžeš nevšímať.“

„Môžeš, ak sa budeš dosť snažiť.“

„Nie som si celkom istá, či to tak funguje.“

„Hm.“ Muž si založil ruky za hlavu, oprel sa o strom a povýšenecky utrúsil: „Nuž, možno len nie si taká chytrá ako ja.“

Úkosom naňho pobavene pozrela. „Ako ťa teda volajú, chytrák?“

„Poviem ti to, ak mi ukážeš svoju tvár.“

„Ukážem ti tvár, ak mi sľúbiš, že sa nezhroziš.“

„Povedal som, že ti prezradím svoje meno. Nič viac ti nemôžem sľúbiť. No ver mi, že mám silný žalúdok – ved' som sa chystal zjesť tvoje srdce.“

„V srdci nemám toľko ohavností, to ti sľubujem.“ Napriek tomu si zložila kapucňu a odhalila modrozelené oči s ťažkými viečkami a hnedé strnisko spálených vlasov. Neboli to Gullveigine farby, no Angrboda dospela k názoru, že by mala to meno aj všetko, čo sa s ním spája, zanechať a už nikdy ho nespomenúť.

Toto bola nová fáza jej bytia. Odteraz si čarodejníctvo nechá pre seba, ďakujem pekne. Už žiadna mágia *seid*, žiadne proroctvá, žiadne problémy. Už mala toho všetkého dosť na niekoľko životov.

„A ja som si myslel, že budeš nejaká ohavná obryňa, schovaná pod kapucňou.“ Muž zdvihol ruky a ohol prsty ako pazúry. „Trollia žena Angrboda, taká škaredá, že sa muži pri pohľade na jej tvár mykajú od hrôzy.“

Čarodejnica prevrátila oči. „A ako sa teda voláš? Alebo mieniš porušiť svoj sľub?“

„Nič také. Som muž, ktorý drží svoje slovo, Angrboda. Som pokrvný brat samého Ódina,“ vyhlásil pyšne a položil si ruku na hrud'.

Ach, a je to tu, pomyslela si Angrboda. Nespomínala si, že by bol Ódin prijal obra za pokrvného brata, kým bola v Asgarde.

To však mohlo byť pred niekoľkými storočiami – z pobytu v Asgarde si pamätala veľmi málo a z čias predtým takmer nič. Jej zvláštny návštevník možno iba nebol prítomný v sále, kde ju upálili.

Alebo možno bol a nadšene sa prizeral. Ako všetci ostatní.

„A nemôžem uveriť,“ pokračoval, „že by si pošpinila moje dobré meno naznačovaním, že porušujem sľuby...“

„Najprv by som ho musela poznať, aby som ho mohla pošpiniť.“

„Pošpinila si predstavu môjho dobrého mena.“

„Predstavu mena samotného alebo predstavu dobrého mena?“

Zažmurkal na ňu a otvoril ústa do nemého *och*.

„Vymyslím ti meno sama, ak mi nepovieš, ako sa voláš,“ navrhla.

„Ó, veľmi zaujímavé.“ Ovinul si ruky okolo kolien ako vzrušené dieťa. „Napríklad?“

„Určite sa ti nebude páčiť. Budem ťa nazývať najhorším menom, aké mi napadne, a využijem svoje bosoráctva, aby ťa tak volali aj všetci ostatní.“

„Bosoráctva? Ó, už sa trasiem od strachu.“

„Nenúť ma, aby som ťa prinútila zjesť toto,“ vystríhala ho Angrboda a ukázala svoje srdce zabalené v látke.

„Hm, možno som to mal urobiť hneď.“ Vystrel sa v sede a vrhol na ňu posmešný, koristnícky pohľad. „Možno získam tvoju moc. Vráť mi ho.“

Odtiahla ho, keď sa za ním načiahol, a najzlovestnejším tónom dodala: „Alebo sa možno stane niečo oveľa, oveľa horšie.“

„Ako to vieš?“

„Neviem. Iba hovorím.“

„Nuž nemôžem ti vyčítať, že si ho chceš nechať po tom, čo sa udialo.“

„Tak skoro sa ho nevzdám – to je isté.“ Položila si srdce do lona a pozrela naň. Nikdy viac.

Uplynula chvíľa. Keď naňho opäť pozrela, krivo sa na ňu usmieval. Zdráhavo mu úsmev opätovala – nevedela, ako jej úsmev teraz vyzeral, či bol groteskný, alebo nepekný, alebo iba desivý.

Usmial sa ešte širšie, hoci neprezradil, čo si myslí.

„Volám sa,“ povedal, „Loki Laufeyjarson.“

„Používaš matkino meno namiesto otcovho?“ spýtala sa, pretože Laufey je ženské meno.

„Áno. A, úprimne, nemôžem uveriť, že o mne nevieš, keď si tak dlho pobudla v Asgarde. Bohovia sú veľmi vážni a završ je tam dosť nuda, preto mám sklon zabávať sa, aby bolo živo – väčšinou na účet druhých, ale to je jedno. Nemôžu si pomôcť, som skrátka najchytrejší v okolí.“

„A nepochybne aj najskromnejší,“ utrúsila Angrboda s kamennou tvárou.

Loki si ju chvíľu premeriaval, akoby sa rozhodoval, či žartuje alebo nie. Keď sa jej výraz nezmenil, jeho krivý úsmev sa ešte väčšmi rozšíril do uznalivého úškrnu.

„Vieš, Angrboda,“ povedal, „naozaj si myslím, že my dvaja budeme najlepšie priatelia.“

Angrboda si založila nový domov na odľahlej východnej strane Železného lesa, kde sa stromy neisto držali na strmých horách na hraniciach Jotunheimu. Natrafila na čistinu neďaleko úpätia jedného z takýchto vrchov, kde vystupujúce kusy skál viedli do jaskyne dosť veľkej, aby v nej mohla stáť. Keď vošla, zistila, že do skaly nad ňou je vytesaná diera a pod ňou zvyšky ohniska.

Všetko jej to bolo zvláštne povedomé. Akoby to bolo na ňu čakalo.

Ohnisko prebudovala pomocou kameňov, ktoré nazbierala v lese. Jaskyňa bola taká veľká ako hociktorý skromný príbytok v Jotunheime: dosť priestranná, aby sa do nej zmestil nábytok, a vzadu, kde bol strop nižší, bolo dosť miesta na komoru. Cez deň osvetľovali vnútro jaskyne

slnečné lúče prenikajúce cez jej ústie, v noci nechávala horieť oheň v ohnisku, aby zmierňoval absolútnu tmu jej nového domova.

„Jaskyňa?“ začudoval sa Loki a žmurkal, keď ho prvýkrát pozvala dnu. „Prečo si si nepostavila dom?“

„Ukrywam sa. Dom by bol príliš nápadný.“

Loki iba mykol plecami. Angrboda si všimla, že sa nevypytoval, pred kým sa schováva – hoci bol jedným z nich. Vedela, že ju to malo znepokojiť, hneď ako prezradil svoj vzťah k Ódinovi, ale niečo jej našepkávalo, že nie je taký, ako sa zdá, a ten inštinkt ju držal. Neutekala zakaždým, keď od nej odišiel, a nehľadala si inú jaskyňu.

Po prvom stretnutí ju navštívil vždy, keď zašiel do Železného lesa. Angrboda čoskoro zistila, že dokázal prirodzene meniť podobu, a keď sa premenil na vtáka, za krátky čas prekonal vzdialenosť medzi Asgardom a Železným lesom. Nezastavil sa iba preto, aby si ju doberal. Niekedy zostal na jednu, dve noci, komicky chrápal ležiac doluznačky na zemi, so skrúteným plášťom pod hlavou namiesto vankúša.

Ona spávala iba zriedkakedy.

Nevedela, koľko času uplynulo, odkedy sa stretli pri rieke, ale už jej narástli dlhé svetlé popolavohnedé vlasy. Mala ich rovné a jemné, často si ich zapletala do tenkého vrkoča, ktorý si prehodila cez plece, alebo si ich zopla do voľného uzla na šiji. Mala bledú pokožku osoby prebývajúcej v jaskyni a popáleniny sa jej rýchlo hojili, vďaka čomu vyzerala oveľa mladšie, no tmavé kruhy pod očami jej ostali.

Srdce si vrátila na miesto, a to tak, že opustila svoje telo, aby necítila bolesť, no zostala s ním v dostatočnom spojení, aby mohla hýbať rukami. Otvorila si ranu

po pichnutí oštepom, teraz viditeľnú ako zvislá jazva medzi prsami.

Stále však mala pocit, akoby jej kúsok chýbal. Akoby sa diera v jej srdci ešte celkom nezahojila.

Napriek tomu sa mala dobre. Potok, ktorý sa odkláňal od rieky, pri ktorej sa prvýkrát stretla s Lokim, sa kľukatil dosť blízko jej jaskyne, preto nebolo ťažké zísť po vodu a oparť si niekoľko kusov oblečenia, ktoré mala. Nahromadila si skromnú kôpku kožušín, na ktorých spávala, no nemala dosť jedla. V Železnom lese bolo zvierat poriadko.

Jedného dňa kontrolovala pasce, ktoré nastražila medzi stromami, no keď videla, že sa do nich nič nechytilo, zašla k potoku na ryby. Niekoľko hodín sedela na brehu, na smrť znudená, bez jediného záberu na vlasci. Takmer zadriemala opretá o strom, keď jej zrazu popri hlave presvišťal šíp a zapichol sa do kôry kúsok od jej tváre.

Po chvíľkovom šoku sa Angrboda s vytreštenými očami obzrela, odkiaľ šíp priletel.

Spomedzi stromov na druhom brehu potoka vyšla žena, obryňa, so širokými plecami, oblečená v krátkej vlnenej tunike a nohaviciach. V ruke držala luk, na pleci mala batoh, na boku prázdny tulec a z opaska jej viseli tučné králiky.

„Ty nie si králik,“ poznamenala žena. Bolo na nej vidieť, že je sklamaná.

„Takmer si ma zabila,“ odvetila Angrboda a prudko žmurkala.

„Čo tu vlastne robíš? Vari nie je toto miesto mŕtve?“ Hoci nevyzerala staršia než Angrboda, pozerala na ňu, akoby prastará čarodejníca bola iba nezbedné dieťa.

Angrbode sa to nepáčilo a mlčky na ňu zazerala.